

Gesubsidieerde projecten Innovatiegelden 2017

1. Leerlijn talen van de toekomst –Bibliotheek Gouda

‘Talen van de toekomst’ is een project om ieder kind in Gouda wegwijs te maken in de talen van de toekomst: programmeren & robotica

Na afloop van het project heeft 25 procent van de kinderen in Gouda in de leeftijd van 4 tot 12 jaar na een jaar basiskennis over programmeren en robotica die past bij leeftijd. Na drie jaar is 90 procent van de Goudse jeugd bereikt. De methodiekbeschrijving, vaste leskaarten en de breed verkrijgbare materialen zorgen er voor dat het concept gemakkelijk is uit te rollen.

Voor de uitvoering gebruikt de bibliotheek iPads, Bluebots (robots voor kleuters), Lego Wedo (robots van Lego voor kinderen van 6 tot 9 jaar) en Lego Mindstorms (robots voor kinderen van 8 jaar tot volwassenheid). Het programma is gekoppeld aan taal en rekenstimulering en afgestemd op het niveau van de leerling.

Door de inzet van de Bibliotheek kan met een beperkte investering een ambitieus project worden opgezet. Het train-de-trainerconcept zorgt er voor dat de kennis breed wordt gedeeld en een groot gedeelte van basisschooldocenten leert omgaan met programmeren en robotica. Zo kunnen zij deze vaardigheden ook op andere momenten in de les gebruiken. Het project garandeert op de plek van de bibliotheek als het lokale kenniscentrum rond programmeren en robotica en het verbindt jeugd en ouders met een passie voor programmeren en robotica aan de bibliotheek tot ver na de basisschool.

2. Boek en Buzz –Bibliotheek Westerveld

Boek en Buzz ondersteunt jongeren bij het bewust kiezen van een boek voor hun leeslijst, op een wijze die bij hun leerstijl past, zodat lezen leuk en gemakkelijk wordt. Het project geogd het leesplezier te verhogen en de samenwerking met Vmbo-scholen verbeteren op het terrein van literatuuronderwijs.

Gebaseerd op de principes van *blended learning* worden jongeren uit de bovenbouw van het Vmbo via het onderwijs op school en via de sociale media, een website en het QBuzz-vervoer begeleid bij het kiezen van boeken die hen aanspreken. Naast de lessen op school, ontvangen jongeren via Facebook vlogs, waarin aansprekende influencers uit de leefwereld van de jongeren hen attent maken op boeken. Vanuit de samenwerking met QBuzz wordt ook de dagelijkse busreis naar en van school gebruikt om jongeren te stimuleren door via de narrowcastingsystemen in de bussen de vlogs te presenteren. Er wordt een koppeling met het project Hubs gemaakt: dit zijn overstaplocaties, zoals busstations, die verrijkt worden met diverse social services. Hierbij passen voorzieningen zoals ophaal- en afleverpunten van bibliotheekmaterialen, zoals een zwerfboekenkast.

De website bevat de content voor ‘lezenvoorjelijst’. Jongeren krijgen via de website hulp bij het kiezen van een boek. Per boek zijn vlogs beschikbaar en andere socialemedia-uitingen van influencers, recensies, samenvattingen en trailers en films.

De website en de content kunnen worden overgedragen aan het landelijke dBos-VO waardoor de content opnieuw bruikbaar is. In het netwerk is deze behoefte vaker verwoord.

Busmaatschappij QBuzz is geïnteresseerd in het project vanwege de maatschappelijke betekenis. QBuzz heeft narrowcasting in de bussen op een aantal geselecteerde routes en neemt deel aan de promotieactiviteiten.

Voor een indruk van het soort vlogs dat beoogd wordt, zie: <http://biblionetdrenthe.nl/boek-en-buzz>

3. Shared reading - Bibliotheek Noordenveld, Bibliotheek Meppel/Nijeveen

Het project beoogt door de ervaring van het samen lezen het gesprek aan te gaan en is bedoeld voor laaggeletterden, mensen in sociaal isolement en mensen met een licht psychische problematiek. Met het project wil de aanvrager sociaal isolement doorbreken, deelname aan activiteiten basisvaardigheden stimuleren en participatie bevorderen. Het project levert een specifieke methode op voor Shared Reading. Bedoeling is mensen toe te leiden naar cursussen / Taalhuizen of andere activiteiten voor basisvaardigheden.

Een sharedreadinggroep leest samen teksten onder begeleiding van een deskundig begeleider. Na het voorlezen (kort verhaal, gedicht, boekpassage, etc.), praten de deelnemers met elkaar over de tekst: welke herkenning is er, wat is de betekenis, welke gevoelens brengt het teweeg en geeft de tekst en het besprokene stof tot nadenken?

Bij de sharedreadinggroep draait het om de ervaring van het samen lezen, de betekenis die het gelezene kan hebben en om gestructureerd het persoonlijke gesprek op gang te brengen.

Deelnemers worden geworven via buurthuizen, GGZ-instellingen, huisartsen, thuiszorgorganisaties en woon/zorginstellingen in de gemeenten Noordenveld en Meppel en in/via de Penitentiaire Instelling Veenhuizen.

De begeleiders zijn vrijwilligers van de bibliotheek en leden van literatuurclubs, die een training hebben gevolgd bij de organisatie Culturele Apotheek. De pilot start op een beperkt aantal locaties, gedurende 3 maanden.

Het project wordt afgesloten met een evaluatie en effectmeting van toeleiding naar vervolgcursussen en - trainingen op het gebied van basisvaardigheden en laaggeletterdheid. Bedoeling is om na de pilots van start te gaan met een nieuwe cyclus, met de begeleiders in de rol van trainers (train-de-trainerconcept). Bij adoptie van het concept in andere provincies zal een start met inschakeling van de Cultureel Apotheek noodzakelijk zijn.

4. E-bookchallenge - Bibliotheek Rotterdam

De e-bookchallenge is een wedstrijd waarin schoolklassen worden uitgedaagd om gezamenlijk een e-book te maken. De scholieren worden hierin geholpen door Hbo- studenten uit de grafimedia. Met de kennis van de studenten en een lespakket leren de scholieren om een gezamenlijk verhaal, een omnibus of een bloemlezing te schrijven en deze om te zetten naar een e-book.

Het project is gericht op het promoten van e-books onder jongeren (8-12 jaar), het geven van informatie over auteursrecht en beeldrecht en een lesprogramma. De jongeren komen in contact met schrijvers, illustratoren en ook met applicaties om e-books te ontwikkelen.

De ontwikkelde e-books worden geüpload naar een openbare database. Andere jongeren kunnen de database raadplegen om zo inspiratie op te doen voor zelf te publiceren werk.

Door er een competitief spelelement aan toe te voegen, wordt de kwaliteit gestimuleerd en zijn er prijzen te winnen voor de beste klas. Een jury bekijkt de ingezonden e-books en kiest een winnaar. Door gebruik te maken van het competitie-element, 21st Century Skills, influencers

zoals schrijvers en een klassikaal eindproduct in de vorm van een door co-creatie gemaakt eindproduct sluit het project aan bij doelen als leesontwikkeling, mediawijsheid, vormgeven, samenwerken en zelf schrijven.

5. Kleintje digitaal – Bibliotheek De Lage Beemden

Kleintje Digitaal is gericht op vergroten van de kennis over media-opvoeding van pedagogisch medewerkers in kinderopvang en peuterspeelzalen en ouders door een serie online workshops over media-opvoeding. In vier weken is er wekelijks een workshop. Informatie wordt overgedragen in de vorm van video's, educatieve websites en artikelen. Deelnemers creëren kennis door opdrachten en het uitwisselen van ervaring. De deelnemers verrijken de geboden content.(content curation) De online workshops zijn uit te breiden met offline bijeenkomsten in bibliotheken en instellingen. Zo wordt digitaal en fysiek geïntegreerd.

Pedagogisch medewerkers leren op vernieuwende wijze en bibliotheken verdiepen de samenwerking met VVE- instellingen met dit product. VVE-instellingen hebben om dit aanbod gevraagd om de media-opvoeding van peuters te verbeteren.

Cursisten krijgen content aangeboden krijgen en worden gestimuleerd kennis te delen. De online workshops kunnen in heel Nederland door bibliotheken aangeboden worden aan VVE- instellingen en zelfstandige instellingen voor kinderopvang. De online workshops kunnen eenvoudig worden uitgebreid met offline aanbod.

6. OpMaatje: Een opmaat naar de maatschappij, met je ouder(s) als maatje – DOK Delft

DOK Delft wil met een cursus de ouders informeren, adviseren, inspireren en activeren om de betrokkenheid bij de ontwikkeling van kind te en bij het schoolleven te vergroten. Zo kunnen zij in de thuissituatie doorpraten en op anticiperen op wat het kind heeft geleerd.

DOK werkt al langer met het onderwijs samen op het gebied van leesbevordering en taalontwikkeling. De ouderbetrokkenheid is tot op heden gering.

Het onderwijs heeft de behoefte om hierin ondersteund te worden.

Gezien het belang van taal wil DOK een cursus ontwikkelen met, voor en door ouders om ze actief te betrekken bij de algehele ontwikkeling van hun kind. Er worden vrijwilligers en ouders (train-de-trainer) getraind. De cursus ouderbetrokkenheid wordt door ouder-trainers gegeven aan kleine groepen ouders op school, samen met de vrijwilligers. De ouders krijgen een voorbeeldrol.

Door de actieve benadering zullen ze eerder de gang naar de bibliotheek maken en wordt de drempel lager. DOK wil op deze wijze alle scholen in Delft benaderen.

Na afloop van dit project levert Bibliotheek DOK een overdraagbaar cursuspakket op, waarmee andere bibliotheken aan de slag kunnen.

7. Game basisvaardigheden – Bibliotheken Noord Fryslân

Project gericht op de verkenning van de mogelijkheid om via een game laaggeletterden te motiveren om gebruik te gaan maken van een Digi-Taalhuis.

De bibliotheek heeft als taak bij te dragen aan taal- en digitaal vaardige burgers. Daarvoor moeten burgers de weg vinden naar het aanbod van de bibliotheek in het Digi-Taalhuis. Serious gaming is een manier waarop mensen intrinsiek gemotiveerd kunnen worden actie te ondernemen.

BNF wil met Grendelgames en het ROC Friesland College een game ontwikkelen die ingezet zal worden in de toeleiding van laaggeletterden naar het Digi-Taalhuis. Het blijkt lastig burgers te motiveren voor deze stap. Hierbij speelt schaamte een rol, maar ook onbekendheid met het Digi-Taalhuis. De bibliotheek en verschillende partners, gemeenten, gebiedsteams en welzijnswerk hebben moeite met het bereiken en motiveren van de doelgroep.

BNF zet samen met ROC Friesland College en de toeleidende partijen een plan van aanpak op voor het ontwikkelen van een game. BNF beschikt hiervoor over meerdere Digi-Taalhuizen in meerdere gemeenten. De inhoudelijke kennis van de doelgroep wordt ingebracht door docenten van het ROC Friesland. Zij zullen o.a. een klankborggroep laaggeletterden samenstellen om de game tijdens de ontwikkeling te testen.

Het uitrollen van een game is eenvoudig. De crux zit hem in de overdracht van kennis en ervaring rond de inbedding van de game in het proces van toeleiding. De game inclusief het implementatieplan is overdraagbaar naar alle bibliotheken in Nederland. De eerste stap is een onderzoek naar het te verwachten effect van een game.

BNF ontwikkelt na deze eerste fase, waarvoor de subsidie is aangevraagd, met de ketenpartners een plan van aanpak voor het ontwikkelen en inzetten van de game.

8. Futuring volunteers – Bibliotheek Dommeldal

In Nederland zijn duizenden vrijwilligers actief in bibliotheken. Omdat vrijwilligers minder uren werkzaam zijn hebben zij beperkt zicht op de koers en ambities van de moderne bibliotheek. De meeste bibliotheken hebben niet de middelen om vrijwilligers te scholen.

Bibliotheek Dommeldal wil een webbased videotraining ontwikkelen. Doel van de training is de scope van vrijwilligers te vergroten. Bij wat voor organisatie werken zij eigenlijk? Wat wordt met de missie en visie van de bibliotheek bedoeld? Welke transitie maken bibliotheken momenteel door? Welke trends en ontwikkelingen zijn er en hoe ziet de bibliotheek van 2025 eruit? Welke ideeën hebben vrijwilligers om bij te dragen aan hun moderne bibliotheek?

In de webbased videotraining kunnen vrijwilligers leren waar en wanneer zij willen. Het vol krijgen van klassen is verleden tijd. Videoleren is laagdrempelig en leuk. Deelnemers worden gestimuleerd om ideeën te genereren wat een bron van inspiratie kan zijn voor bibliotheekmanagers.

De webbased training zal na oplevering bruikbaar zijn voor alle vrijwilligers in het land. De webbased training is ook geschikt voor nieuwe medewerkers in de branche, als onderdeel van hun inwerkprogramma. (onboarding training)

De inhoud wordt ontwikkeld door een ervaren vrijwilligerscoördinator/bibliotheekmanager en een extern adviseur. In de video's komen mensen uit verschillende lagen van de branche aan het woord. Er wordt gewerkt met aantrekkelijke en technisch goede software.

9. Cirkel van transitie & E-learning – Biblionet Drenthe

De Cirkel van transitie is een methodiek die (vrijwillige) medewerkers in staat stelt op inhoudelijke terreinen op actieve en eigentijdse wijze te leren, die is ontwikkeld en beschikbaar gesteld door de Rijnbrinkgroep

De 1^e cirkel van transitie richt zich op de verander(en)de inzet van vrijwilligers. Biblionet ziet kansen professionals en vrijwilligers te verbinden, waarbij gebruik wordt gemaakt van een e-learningomgeving.

Door de veranderingen in de bibliotheeksector is het van belang, dat het (vrijwillige) personeel zich blijft ontwikkelen. Hun ontwikkeling kan gestructureerd op gang worden gebracht door de inzet van de Cirkel van transitie en e-learning. Onderdelen zijn SMART-geformuleerde doelen, onderwijskundige eindtermen, overdracht door middel van blended learning, actieve verwerking door vrijwilligers en medewerkers en tot slot evaluatie. Focus ligt op het 'lean en mean' inrichten van de klassieke bibliotheek.

De transitiecirkel wordt in de pilot getoetst en Biblionet wil een e-learningomgeving realiseren met content voor dit onderwerp. Ook wordt een accountsysteem ontwikkeld met het oog op opschaling. Oogmerk is het versterken van het netwerk.

Leertrajecten die bij veel bibliotheken in beginsel hetzelfde zijn (en dat zijn er veel) hoeven maar één keer ingericht te worden. Niet elke keer het wiel opnieuw uitvinden, maar kennis delen, dát is het motto. En waar kennis gedeeld wordt, zoeken mensen elkaar op. Het netwerk wordt versterkt.